

LA MAINADA

Lola A.

Barcelona 3 d'agost de 1923 • Preu: 15 cts. • Any III - Núm. 113

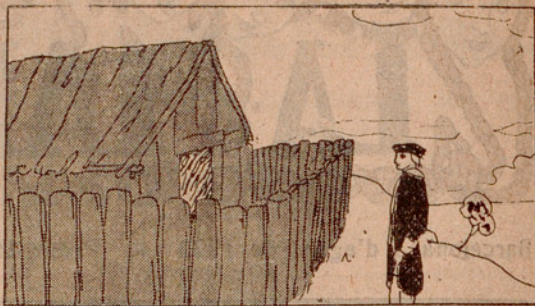

— Dec tornar-me curt de vista ; no veig els fils de telègraf on s'han posat aquells ocells.

— Oh ! Deu, ésser telègraf sense fils.

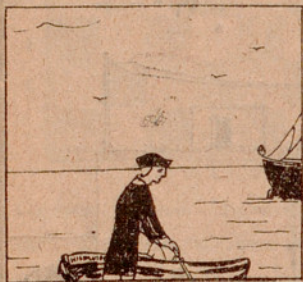
LA ILLA DEL TRESOR

(Continuació)

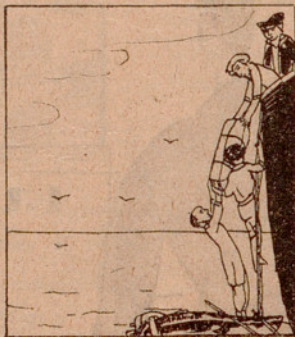
El doctor va saltar a terra despenjant una llanxa de salvament a l'objecte d'observar ço que passava, i armat de dues pistoles s'endinsà en la illa.

A la cima del pujol hi havia una font i al voltant un sòlid tancat de fustes, una mena de barraca gran on hi cabien una quarentena de persones. Com conseqüència d'aquest descobriment, el doctor s'entornà im-

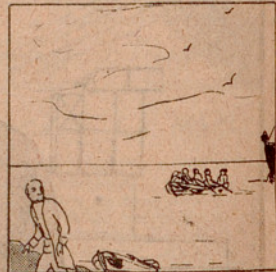

diatament a bord per comunicar als seus companys aquella troballa i els propòsits que madurava.

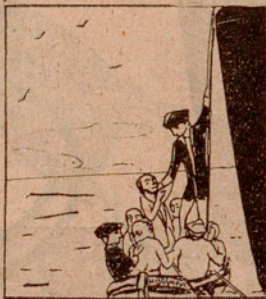
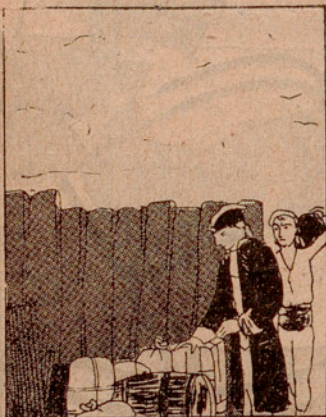
Imposant-se per la força als re-

bels que quedaven en el vaixell, el metge va carregar el gusi de pólvora, mosquets, queviures i el botiquí. El segon viatge despertà les sospites dels que vigilaven a la costa i un d'ells

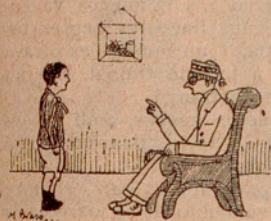

saltà a terra i desaparegué. Tots els objectes extrets del bergantí foren dipositats dintre el tancat de fustes, on pensaven fer-se forts

contra els rebels. Al terç viatge abandonaren el vaixell el senyor Trelawney, el capità Smelet i els mariners addic-
tes, lamentant tots la desaparició del Quimet. Com que el gusi duia més càrrega de la que podia suportar, va començar a fer aigua, posant en gran perill les vides dels qui hi anaven.

PAGINA DELS INFANTS

— Ja t'en recordes de les rondalles que t'explica el tiet?

— Sí, senyor. La darrera va ésser aquella del ruc... Em va agradar tant, que sempre que veig un ase, penso amb ell!

IMPRESSIÓ DE TARDOR

A la senyoreta
R. T. de Ripoll

Silenciosos, els ramats davallen de les muntanyes que les primeres neus ben prest cobrirelaran.

Pastors i ovelles marxen. Estols d'ocells refilen, però no com ans solien. Es com un trist comiat envers aquells éssers volguts, vers aquells homes de rostre franc.

Com un núvol immens, les ramades segueixen avall, entre les argelagues i gatoses que a son redós creixen, perdent-se a voltes en algun revolt, per sortir novament entre les penyes.

Els pastors, talment com nins, ploren. No tornaran a fer aquell camí fins que els fruiterars facin brotada, fins que les flors, amb llur perfum, embaumin la serralada. No veurien aquell rierol d'aigües cristal·lines, tan suau, tan enciser, ni sentirien durant l'hivern xiular la tramuntana estereidora...

— Pepet, no facis tan soroll amb la patineta, que se m'ha dormit el peu.

El sol s'ha post darrera les muntanyes, i la nit comença a estendre son mantell negre. Les portes d'algunes masies apareixen barrades. Sols de les xemeneies munta un fum negrós...

S'han extingit ja els ramats entre les muntanyes, i els corriols que serpegen avall, entre les timbes, queden sols. Ningú els petjarà aquells corriols mentre la neu hi dormi durant l'hivernada, mentre el sol amorós no anunciï el retorn de la Primavera.

Quina tristor! Pels carrers del poble les fulles seques, a l'impuls del vent, corren, enlairant-se, per caure sobre les aigües del riu murmurador.

En les cases, les portes apareixen barrades. La llenya espurneja sobre la llar, i l'avi, amb ses cantalles, vora les flamarades joganeres, fa remuntar als tendres infants llur fantasia vers meravelloses regions...

UN MUNTANYEKO

— Es estrany que, tenint la llebra tanta tret, no poguessis disparar...

— Ja t'ho diré; molt senzill: m'havia deixat l'escopeta a casa.

CANÇÓ DEL NORD

A l'amic Jaume
Suriñach Oller.

Cap allí al nord
no trobaràs pas ara
un ginester badat...
ni un Corpus Christi
que amb dolça besada
l'estiu puríssim
farà tot daurat.

No trobaràs al nord
una rosa esclatada
ni un mar llati
sadollant de gran pau,
ni un matí clar,
ni una tarda daurada,
ni un cel puríssim
com aquest tan blau...

JOSEP M. GUAL DE SOJO

— De quin ofici fas, ara?

— De carterista.

— Caram! I ho confesses?

— No, és que vull dir que estic empleat en una fàbrica de carteres.

L'EMPERADOR FREDERIC I EL SEU METGE

(ANÈCDOTA)

Frederic el Gran, emperador de Prússia, volent un dia burlar-se del seu metge, li féu aquesta pregunta:

— Sigüeu-me franc, doctor: quants homes heu matat en la vostra vida?

A ço que contestà el doctor, que, pel que es veu, no tenia pèl de tonto:

— Uns tres cents mil menys que Vostra Majestat.

Recollida per
JORDI MANEIG

— Miri si han dit malt de mi la gent des de que tinc «auto», que no hi ha persona que aixafí que em digni males paraules.

amb flors vermelles i blaves i grosses com sols; però no s'haurien pogut collir, perquè les tiges eren horribles serpents vermells, i àdhuc les flors no eren sinó les flames que sortien de la boca llur. El sostre estava entapissat de cuques lluent i de rates pinyades blaves com el cel, que movien llurs llargues ales. La impressió era terrorífica.

Al mig de la sala s'aixecava una cadira reial portada per quatre esquelets de cavalls els guarniments dels quals estaven ornats de roges aranyes flamejants. La cadira reial era feta d'un vidre blanc com la llet, i els coixins eren ratolinetes negres que es mossegaven la cua l'un a l'altre. A sobre s'hi veia un dossier de teranyina color de rosa, plena ençà i enllà de mosquetes verdes com esma-

ragdes. Damunt la cadira estava assegut un bruixot vell, el qual en la seva horrible testa portava una corona, i tenia un ceptre a la mà. Va besar el front de la princesa, va fer-la seure al seu costat sobre la cadira preciosa, i la música va començar. Grans llagostes negres tocaven l'arpa, i un mussol es picava el ventre a tall de timbal. Era un concert ben estrany!

Petits gnoms negres, amb un follet sobre la testa, dansaven una ronda en la sala.

El company d'En Joan, sempre invisible, va col·locar-se darrera la cadira per veure-ho i sentir-ho tot.

Els cortisans que aleshores entraven semblaven elegants i graciosos però si hom se'ls mirava bé, es veia el que eren realment: mànecs d'escombres, coronats d'ulls de col, que el bruixot havia animat i cobert amb vestits brodats. Tot això no contribuïa gens a l'assumpte: era només per al conjunt.

Va haver-hi un xic de dansa; després la princesa explicà detalladament al bruixot

que se li havia presentat un nou pretendent. — Què li haurem de preguntar demà quan vingui al castell?

— Escolta — va dir el bruixot; — convé que jo et digui alguna cosa: escull un objecte ben senzill. Així, ben segur que no hi pensarà. Una de les teves botines, per exemple. No ho endevinarà pas. Fes-li esbocinar la testa; però no t'oblidis de portar-me els seus ulls, perquè seran el meu dinar.

La princesa féu una profunda reverència, prometent no descui-

dar-se'n. El bruixot tornà a obrir la muntanya, i ella se n'entornà, tot volant, al castell. Però el company d'En Joan va seguir-la, futejant-la com a l'anada, però tan fort, que ella gemegava profundament sota aquella pedregada implacable. La princesa entrà amb gran volada a la seva cambra, on el company d'En Joan va deixar-la, per tornar a l'hostal.

En Joan encara dormia.

L'endemà de bon matí, tot seguit que En Joan es despertà, el seu company va llevar-se també, i va contar-li que a la nit havia tingut un somni estrany sobre la princesa i les seves botines, i per això li aconsellava de respondre, quan ella li preguntés en què pensava: «— Botina».

— Tant té que respongui això com una altra cosa — va dir En Joan. — Tal vegada el que tu has somiat és la veritat, perquè no puc creure que Déu m'abandoni. Anem. Es precis que et digui

adéu, perquè si no ho endevino no et veuré mai més.

Van abraçar-se, i En Joan se n'anà cap al castell. Tota la sala era plena de gent. Els jutges estaven col·locats sobre un cadafal, el cap enfonsat en grans coixins de plomes, probablement perquè havien de reflexionar molt.

El vell rei va aixecar-se, eixugant-se els ulls, i després entrà la princesa.

Era encara més encisadora que la vigília, i va saludar graciosament a tota la companyia. En Joan li donà la mà, dient-li: «— Bon dia.»

Era arribat el moment d'endevinar allò que ella havia pensat.

La princesa mirava a En Joan amb benivolència; però quan va sentir la sola paraula: «Botina», va tornar-se blanca com el

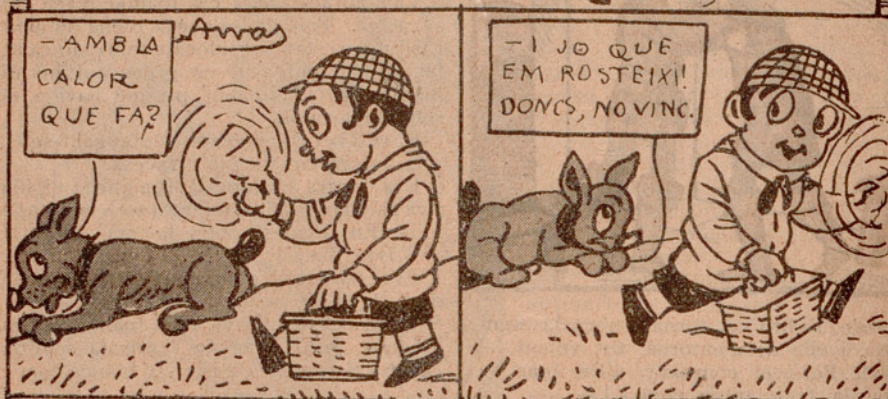
guix, posant-se a tremolar tota ella. Però no hi havia res a fer: ho havia endevinat. Visca! El vell rei estava tan content, que va fer una tombarella; tothom va picar de mans per En Joan i per ell. La primera prova havia anat bé.

El company d'En Joan va comparèixer radiant quan va saber que tot havia anat perfectament. En Joan va estrènyer-li les mans, donant gràcies a Déu, amb l'ajut del qual certament triomfaria les dues altres vegades.

L'endemà havia de tornar a fer-se la prova. A la nit va succeir el mateix que el dia abans. Quan En Joan va estar adormit, el seu company va volar vers la princesa. Va bastonejar-la molt més que la primera vegada, perquè havia agafat dos bastons en lloc d'un. Ningú va veure'l, i va sentir-ho tot. La prin-

EN JANET I EN TIQUET, S.ENC.

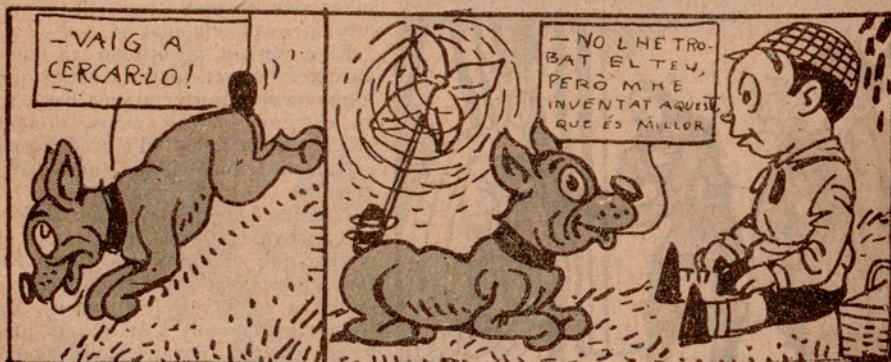
— Avui anirem a fer una excursió, Tiquet...

— Ja porto un ventilador per fer-me-la passar.

— Anem, et dic!

— Té, aquí el tens, perquè callis. Ai, que ara m'ha caigut muntanya avall...

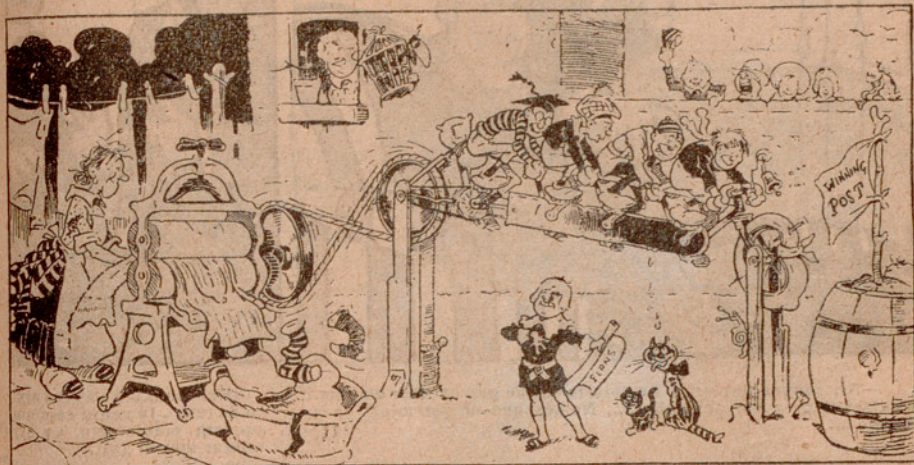

— Però si aquest no és el meu !...

Affò que fa riure els altres nois

UNA MAQUINA DE PLANXAR

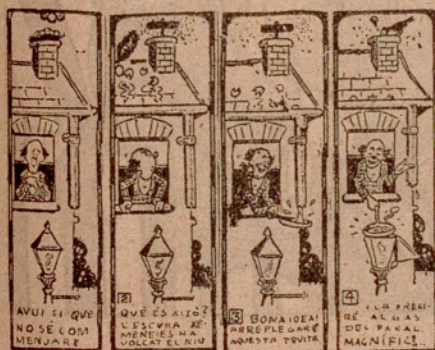
Avui Dick, el vostre amic i gran inventor, us mostra un altre dels fruits del seu cervell fantasiós... La minyona passava massa temps en la tasca de planxar. La mare de Dick n'estava justificadament queixosa. Així que la servent agafava la planxa, tota l'altra feina es retrassava desesperadorament.

Dick començà de rumiar la manera com ell havia de resoldre aquell terrible problema domèstic. I veu's aquí com s'enginyà.

La pensada fou un esdeveniment en el poble on Dick residia. Tothom s'enfilava per la tanca del pati per tal de veure aquell prodigi de maquinària, el dia que tocava planxar. Dick, de mena vanitosot, s'estarrufava... Mireu-lo, en el dibuix, quin aire es dona d'homenet important!

(Del Lot-O-Fun)

PROBLEMA SOLUCIONAT RIALLES I PEORALLES

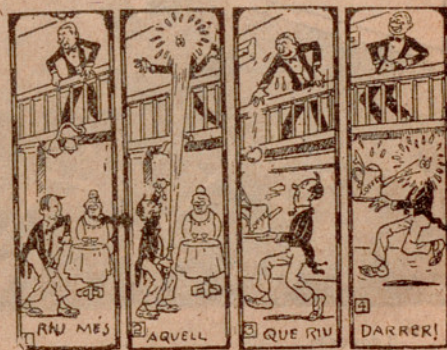

1 AVUI SI QUE
NO SÉ COM
MENJAR

2 QUÈ ES AIXÒ?
L'ESCIVA RE-
MENTES HA
VOLAT EL RUI

3 BONA IDEA!
PREPAREMÉS
AQUESTA TOST

4 LA PRE-
RE AL GAS
DEL PÀSAL
MAGNIFIC

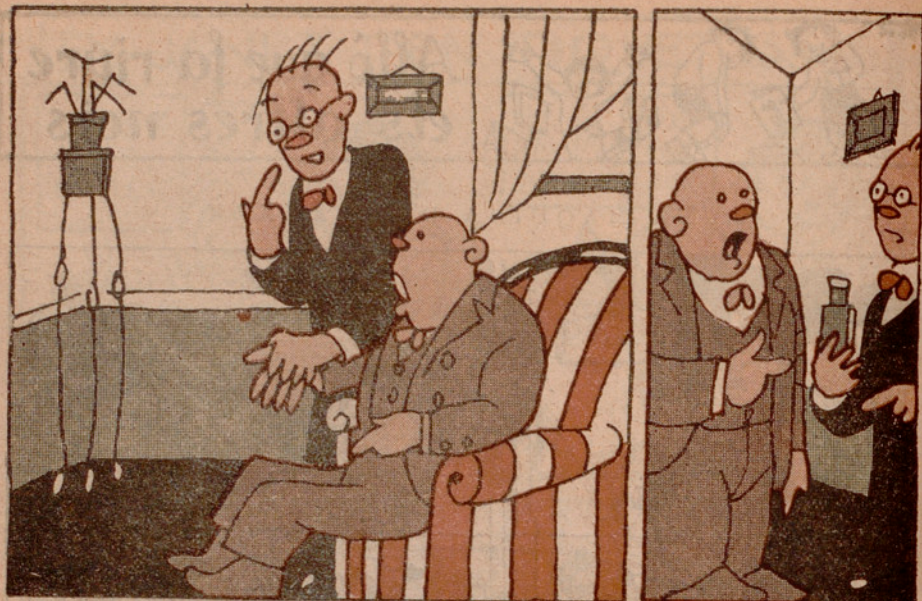
1 RAU MÉS

2 AQUELL

3 QUE RU

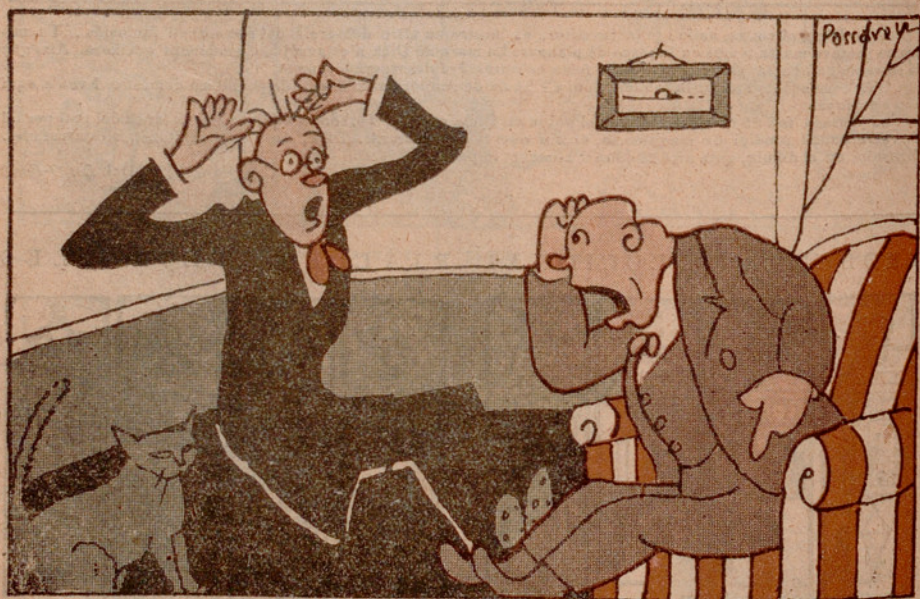
4 DARRER!

(Del Chips)

—Ai, senyor doctor!... En tota la nit no puc aclucar els ulls... Qualsevol cosa em desvetlla!... Només que el gat mioli, ja no dormo!...

—Bah, bah!... No és res això, no és res!... Ja veurà com amb aquesta medicineta, no sent miolar més el gat...

—[I doncs?]
—Estic pitjor, molt pitjor!... La medicina no'm ha fet cap efecte...
—Però és vostè qui l'ha presa?... Si era per al gat, home de Déu!

Redacció, Administració
i Impremta:
Vich, 16 - Tel. G. 1471

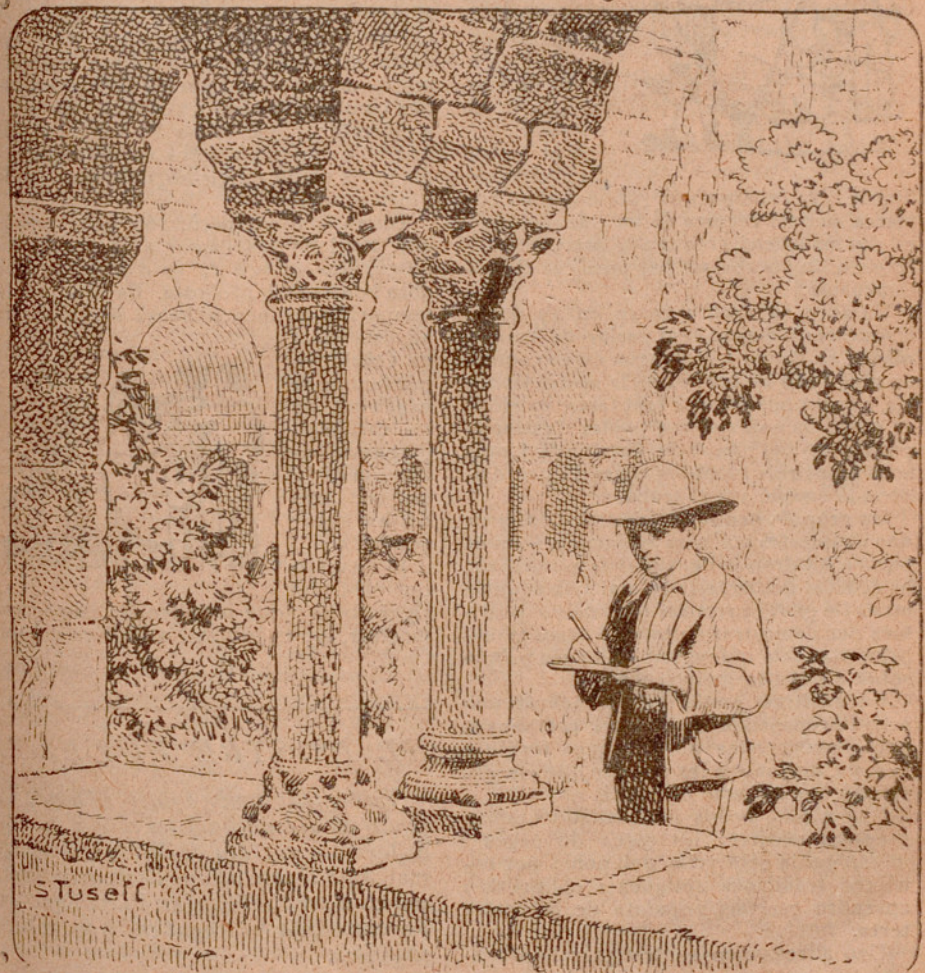
Preus de subscripció anual: } Catalunya, 7'50 ptes.
Estranger, 13
Número solt: 15 cèntims
Atrassat, sense fulletí: 15 cts. - Amb fulletí: 25 cts.
Surt cada divendres

LA MAINADA

SETMANARI IL·LUSTRAT DELS INFANTS DE CATALUNYA

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

EXERCICIS D'HISTÒRIA

...prenent nota de les làpides, escultures i inscripcions sepulcrales. (Pàg. 575).

Cròniques del Cavaller de Sant Jordi

TASQUES D'ESTIU

Tisc al meu davant mantes lletres d'infants que cadascun ha fet els seus propòsits per aprofitar l'estiu en bé de Catalunya i me'ls comunica perquè li doni els meus humils consells. Bé!

Veu's aquí una cosa agradable. El sol fet de fer un propòsit de treball en profit de Catalunya ja té un valor.

N'hi ha un que vol aprofitar la seva estada a una catalaníssima comarca, per fer recerca de tots els mots que ell diu malament, com molts barcelonins, i fer-se'n un vocabulari per purificar el seu llenguatge.

Un altre ha anat a raure en un poble d'aquests on mai se sent parlar de catalanisme, on l'amor a la llengua no es coneix, on ningú sap un borrall de la nostra Història, i es proposa d'anar fent tasca patriòtica entre els nois del seu poblet d'estiu, parlant-los del passat de Catalunya i dels seus grans reis i fent-los veure l'estat d'opressió en què ara es troba.

Un grup de nenes que s'escau a ésser en una d'aquestes colònies estiuenques on es parla a tot drap la llengua dels municipals, ha acordat no barrejar-se mai amb aquesta mena de gent i procurar fer tots els possibles per demostrar en tots els casos la superioritat dels qui parlen la llengua pròpia sobre els qui la menyspreen.

Unes altres nenes han començat una activa propaganda entre llurs companyes per convèncer-les de què, quan tornin a l'escola, demanin a les monges que els ensenyen que ho facin en català.

Uns xicots, ardis i treballadors, s'han proposat recórrer les cases de pagès i interrogar la gent vella del poble per conèixer tradicions antigues i oblidades i aprendre cançons populars de la nostra terra.

Uns altres volen contrarestar la propa-

gació infecta del *couplet* foraster i xabacà, cantant arreu les belles cançons catalanes que han après a la seva escola.

Unes noiets gentils es proposen treballar per escriure bé el català i — no tan ben orientades — demanen a l'empresa de LA MAINADA que, finida la publicació d'alguna de les novel·les, publiqui en son lloc un diccionari de la llengua catalana per saber escriure correctament. Està bé i és ben lloable aquesta abnegació de voler deixar al marge les novel·letes i estimar-se més el perfeccionament del llenguatge; però em caldrà dir-los que ja hi ha diccionaris publicats de moment, i que és amb la Gramàtica i amb els professors com cal aprendre a escriure; i que si no ho tenen, el seu deure de bones patriotes és de demanar-ho, per a no dir exigir-ho, dels seus pares i instructors.

Tot en conjunt, però, són bells propòsits, tot demostra l'amor a la terra i cadascú, dins el seu camp d'acció, pot fer obra ben sana i profitosa. Es així com la temporada estiuenca haurà servit a tots aquests fills de Catalunya per fer que al capdavant de les vacances, en passar ballanc, trobin que el temps no ha estat perdut.

Jo desitjo que els fruits siguin bons i que un altre dia els poguem mostrar, esplendorosos, a la llum del sol.

EL CAVALLEER DE SANT JORDI

EL NOSTRE FULLETÍ

Funtament amb aquest número, es reparteix als mainadistes el plec sisè de la formosa novel·la de Montserrat Puigmal, amb il·lustracions de Ramon Miret, que duu per títol EN JAN PETIT i que tan bona acollida ha tingut entre els nostres llegidors.

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

EXERCICIS D'HISTÒRIA

Si voleu conèixer ben bé la història de Catalunya, estimats mainadistes, heu d'aprofitar les ocasions. N'és una, el temps de vacances; i per tal com ara us hi trobeu en aquest temps, per a vosaltres tan venturós, avui omplirem el « full » de la nostra història nacional amb alguns consells que us seran útils i profitosos per exercitar-vos a conèixer-la aquesta història.

Molts de vosaltres estíuegeu fora ciutat; en ple camp o bé en algun poblet o vila de muntanya o de marina de les comarques catalanes.

Aprofiteu-la aquesta ocasió, i en lloc d'ensopir-vos i deixar-vos dominar per la galvana, feu excursions i resseguíu tots els indrets i encontorns del poble on esteu estatjats i fins els dels pobles veïns; fent-ho així, fareu salut i us enfortireu bo i fent llargues caminades, i, sobretot, aquestes excursions us seran de gran profit per adquirir els coneixements històrics dels quals adés us parlava.

Primerament, convé que us fixeu en els noms de les partides del terme, de les muntanyes, cingles i turons que el rodegen, dels camins, rieres i torrents, i fins els dels masos, ermites, santuaris, etc. Preneu-ne nota d'aquests noms, per tal com potser un dia us serviran per esclariar algun punt dubtós de la història, o per assolir una nova dada desconeguda referent a algun fet històric, si més no pertinent per a la història local d'aquell poble.

Pregunteu als veïns del lloc on sojorneu si tenen esment de què hi hagi per aquells voltants alguna « arca » o « pedra fita » o bé « pedra dreta », que són els noms populars que el terrassà i la gent senzilla donen als *dòlmens* i *menhirs*, monuments de l'època prehistòrica, els quals, com ja sabeu els qui llegiu de temps LA MAINADA (vegeu el núm. 11), provenen de dos mots de la llengua bretona, o sigui: *dol*, que significa taula, i *men*, pedra, és a dir: taula de pedra, quant al primer; i quant al segon, *menhir*, és un compost de *men*, pedra, i *hir*, alta, això és: pedra alta.

Aneu-los a visitar aquests monuments (a la plana de Vich, al Vallès i sobretot en algunes comarques de Girona, se n'hi tro-

ben), preneu-ne llurs mides, i feu recerques als seus voltants per tal com hi podria haver fragments de ceràmica o terrissa antiga, i si n'hi trobeu, aplegueu-los aquests fragments i mostreu-los a alguna persona intel·ligent.

Sovint aquests indicis han produït grans descobriments, i per això és convenient que tingueu cura i prengueu nota dels terrenys i paratges on n'hi vegeu d'aquesta terrissa antiga.

Així és com en el transcurs de no gaires anys ha fet grans avenços la nostra prehistòria; amb tot, molt hi resta encara per descobrir.

Són també interessants objectes d'exploració les coves prehistòriques i els pobles ibèrics.

Hi ha certs llocs de Catalunya com, per exemple, Caldes de Malavella, Caldes de Montbui, La Garriga, Sanahuja i molts d'altres, que ja eren coneguts en temps dels romans, i en els quals és comú trobar-hi fragments de ceràmica romana, escampats arreu; recolliu-los aquests fragments, i apunteu el nom del lloc on els heveu trobat, puix podrien ésser indici d'un monument, d'una vila, o d'uns enterraments pertanyents a aquella civilització i esdevinir-ne importants troballes.

Altre consell us donaré als qui ja sou minyons o jovenets, si per cas estíuegeu prop d'algun vell monestir (Poblet, Santes Creus, Ripoll, Roda, San Cugat, etc.), castell o edifici notable. Visiteu-los sovint aquests monuments, sobretot si són runes; resseguíu llurs carreus, pedres i capitells, prenent nota de les làpides, escultures i inscripcions sepulcral, i copieu-les si us és avinent.

Així és com us anireu interessant per aquell monument, voldreu conèixer el seu passat, la seva història, i cercareu dades en els arxius per escriure-la aquesta història, si encara no s'ha fet, o, si més no, per completar-la.

Per això, els qui passeu l'estiu en una vila o poble, per reduït que sigui, no deixeu d'estudiar en els arxius de la localitat. llurs papers vells i documentació antiga, si teniu proporció i facilitats per fer-ho, ço que no és difícil d'aconseguir.

En aquesta tasca hi podreu esmerçar les hores caloroses que us priven de fer ex-

cursions; i la lectura d'escrits, en llatí vulgar i català arcaic, us serà ben profitosa, per tal com us familiaritzarà amb aquesta mena de documents, tan útils per a l'investigador.

En els arxius municipals podreu estudiar-hi el desenrotllament del règim municipal d'aquell poble, les seves institucions, els noms dels magistrats que hi exerciren els poders executiu i administratiu, els acords dels Consells als quals pertanyia el govern i altres dades no menys interessants per a la història d'aquell poble.

En els arxius parroquials, ultra els orígens històrics de la parròquia i dades sobre els seus rectors, ermites i santuaris, i estadístiques i genealogies de les cases i parroquians de la demarcació, hi solen haver també alguns pergamins que molt sovint encloïen dades inconegudes i de gran vàlua. Quantes i quantes sorpreses agradables tindreu en estudiar els pergamins, si algun dia us dediqueu a les investigacions històriques! Per això convé que ja des de jovenets us practiqueu a llegir-los i conèixer llurs abreuïaments i fórmules més usuals.

Tingueu compte que avui la història d'una nació ja no és, com abans, la relació, moltes vegades quasi exclusiva, de la cronologia dels seus reis; de llurs emmulleraments i descendència; de les guerres en les quals embrancaren i comprometeren als seus súbdits, als quals corresponia, gairebé sempre, pagar els plats trencats per les rivalitats i gelosies entre uns i

altres monarques, i la descripció més o menys fantasiosa de batalles i victòries. Avui els estudis històrics cerquen el coneixement de la civilització mundial en les diverses èpoques, i en la història d'un poble o nació es prefereix escatir el que fa referència al seu grau de cultura; als seus costums i lleis; al seu govern general i règim municipal; institucions civils i eclesiàstiques, o sigui tot el que constitueix la seva vida interna i el seu expandiment; i per això res tan útil i fins indispensable com la investigació i estudi dels documents.

Seguint els consells que us dona l'avi anireu experimentant, de cada dia més, afició i entusiasme per tot allò de Catalunya; no serà tan sols el coneixement de la seva història el que us atraurà, sinó que els vostres companys d'estiueig s'interessaran, també, per altres branques de la cultura catalana, i els uns cercaran paraules i modismes propis i peculiars d'aquell poble i encontrada; altres es dedicaran a recollir cançons, rondalles, aforismes i costums típics; i no hi mancaran els naturalistes, els quals aplegaran insectes, plantes i minerals, contribuint així a l'estudi de l'entomologia, la botànica i la mineralogia de la localitat on estiuegen.

Fent-ho així creixerà el vostre amor a la terra catalana per tal com la coneixereu més pregonament; i aleshores, abrandats pel sentiment de pàtria, us revoltareu irats contra tot allò que l'agreuja i li és menyspreu. — L'AVI MAGÍ

N E R I - N U R I

(Cançó de Bressol, musicada per Cecília Llobet)

*En els dels nou-nats Maria
de Núria Sabater Casañas
i Felip Neri Casañas Guri.*

*Neri, Nuri; Nuri, Neri,
ai quins noms més rebònics!
Nuri, Neri; Neri, Nuri,
són els noms de dos cosins.*

*Neri, Nuri; Nuri, Neri,
s'anomena l'un Felip;
Nuri, Neri; Neri, Nuri,
Felip Neri és ben joliu.*

*Neri, Nuri; Nuri, Neri,
quin nom, Núria, tan bonic!
Nuri, Neri; Neri, Nuri,
ai quin nom més alt que et dius!*

*Neri, Nuri; Nuri, Neri,
estimeu-vos de no dir;
Nuri, Neri; Neri, Nuri,
fins a l'hora de morir.*

*Com la Verge ets, Núria, bruna;
com Sant Neri ets blanc, Felip;
Nuri, Neri; Neri, Nuri,
quins plançons tan deixondits!*

*Sant Joan duia a la Núria,
enrogint sos focs el llit;
Sant Jaume, brandant l'espasa,
duia a En Felip un mati.*

*Nuri, Neri; Neri, Nuri:
creixeu bons, creixeu ardits;
catalans de bona mena,
cristians fins a morir.*

S. SABATER OLIVER

DE LES COSES QUE PASSEN

EL MIRACLE DE

SANTA ANA

A la santa memòria de la meua àvia

El sol abrusador del juliol llençava dardells roents sobre les testes dels agosarats vianants que es lliuraven en aquella hora del matí a les xafigors dels carrers, encesos en els reflexes dels raigs abrusadors.

En Joan Palau, un minyó de vint-i-cinc anys, sense cap mena d'ofici ni benefici, caminava apressadament per la plaça de Catalunya. El minyó anava a tota marxa, amb la sola idea de poder-se encabir en un autòmibus que el conduís als establiments de bany de la Barceloneta.

Mes, un cop estigué en el pas dels vehicles moderníssims, es trobà amb què tots baixaven ja plens, de Gràcia. El jove posava, interiorment, com una llàstima, als culpables de tal desgavell, quan el seu vigorós esguard topà amb una bona dona, velleja i arrugada, cofada d'una mantellina i la qual intentava vanament atravesar el pas central del carrer, curull de tramvies,

automòbils, cotxes i tots els mitjans de locomoció que la humana inventiva ha creat i s'han aclimatat en el carrer de Fontanella. La pobre senyora havia ja fet tres o quatre temptatives, mes sempre qualche ràpid autòmobil, barrant-li el pas, la feia recular esfereïda, quan el minyó, decidint-se a suplir l'absent guarda urbà, s'adreçà a la bona dona:

— Que vol atravesar el carrer? — demanà amablement.

— Sí, senyor, mes no m'atreveixo; hi ha massa trànsit.

— Ja l'acompanyaré jo — féu ell.

I prenent-la pel braç i alçant autoritàriament l'altra mà, creuà el carrer lentament al costat de la velleja.

Ja eren a la voravia esquerra del Portal de l'Angel, i veient el jove que la bona dona, mentre el remerciava calorosament, s'adreçava cap al mig del carrer, li preguntà:

— Que ha d'anar a l'altra banda, també? Si vol, l'acompanyaré.

Havia adoptat un bell aire protector. La velleta era tan agradosa i caminava tan lentament i vacil·lant, vençuda pels anys, que ja devien fer corrua, que En Joan recordà la seva àvia, la qual s'assemblava quelcom a aquella bona senyora.

— Vaig aquí, a Santa Anna, a missa—diué la velleta.

— Ai, carat! Té raó, senyora, que avui és el vint-i-sis de juliol!

En Palau sentí tota una deu de records que fluïa abundosa al conjur de la festa de la Mare de la Verge, Santa Anna! Quants anys, essent menut, havia anat amb l'àvia i la mare a missa a la vella església de la Santa. En sortir, l'àvia li comprava avellanes i els duïa a prendre xocolata a la Rambla. I ara, la mare era morta i l'àvia també. I ell es trobava sol-i-vern, fent la vida de trapella elegant i desvergonyit, i passava la gran festa familiar i no tenia un pensament per a les difuntes estimades. Es decidí:

— L'acompanyo a missa, si m'ho permet.

I amorosament, fent-se la il·lusió que s'havia tornat menut i que anava amb l'àvia a celebrar la diada devota, agafà a la velleta pel braç novament i atravessà amb ella el Portal. A l'altre costat batia el sol de ple, mes el minyó no en féu cabal. Conversava amicalment amb la bona velleta, la qual li contava que era el seu Sant — també el d'elles! — i que, com cada any, anava a l'església de Santa Anna, «no a la nova: a la vella», a oir missa i combregar devotament.

— I com és que no l'acompanya ningú de casa seva? — inquirí, tafaner, En Joan.

— Ai! No em resta ningú. L'únic fill que tenia morí fa tres anys.

I la veu de la velleta era entelada de sanglots.

— No tenia cap fill, ell? — seguí demanant, afectuosament.

— Mai s'havia volgut casar, per a millor poder tenir cura de mi. Tota la vida treballà per a mí, el pobre fill meu!

Ja eren bastant endins del carrer de Santa Anna, i caminaven ben poc a poc.

— I doncs, que viu sola?

— Ben soleta, pobre de mí! Estic en el meu piset menut, i una dona ve a netejar-lo de tant en tant.

— Jo també estic ben sol... — començà En Joan.

— No viu amb els seus pares, vostè? — demanà la velleta, interessada.

— Anys fa que són morts els dos, — aclarí tristament el jove.

— Pobre! Es molt trist viure sense escalf d'una llar familiar!

Entraven aleshores al gran pati de Santa Anna. Sortien molts fidels dels dos temples, i ells, lentament, entraren en la fosca església humil i antiga.

Oïren missa ambdós. I En Joan, que feia molt temps no s'era acostat cap altar, sentí tota la corprendora emoció del Misteri d'Amor, i féu reviure en la seva ment els passats dies de la seva infantesa. Resà pels seus pares i per l'àvia...

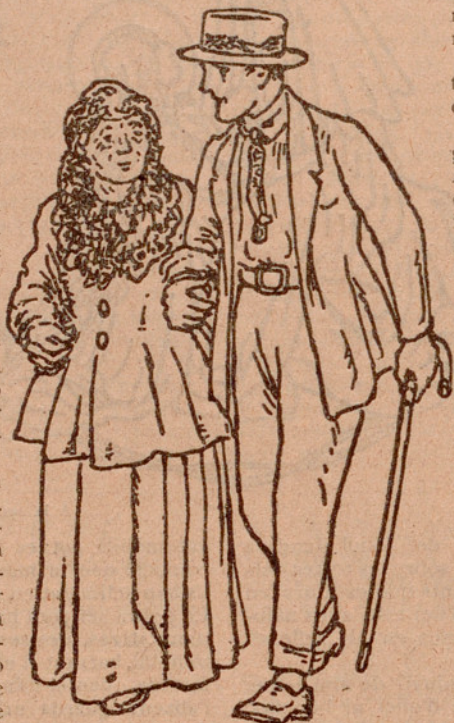
I Santa Anna obrà el miracle. Es dir, acabà d'obrar-lo. Perquè miracle fou que es trobessin, en aquella hora assolellada del dia de juliol, en l'extensió desnivellada de la plaça de Catalunya, aquell mi-

nyó sense llar ni ofici i aquella bona velleta qui havia perdut feia tres anys al seu únic fill.

Que en sortir de la missa, el jove comprà avellanes i volgué acompanyar a la velleta a una xocolateria de la Rambla, i ara, segons m'ha innovat En Joan, viuen ambdós en el piset menut, i ell treballa constantment, amb il·lusió, per la seva àvia, aquella àvia sense néts que va trobar, el dia de Santa Anna, en l'assolellada plaça de Catalunya.

I tant ella com ell estan ben satisfets d'aquell topament...

RAFAEL TASIS I MARCA

HE VIST ELS FOLLETS, MARE

MARE, aquesta nit m'he perdut en mig del bosc. Quina basarda, la nit! Sort de les estrelles, que em recordaven els vostres ulls.

Els pins, a la nit, semblen gegants. I a sota l'herba hi ha unes remors més fines!

Escolteu, mare: els grills deuen enyorar-se sempre, fa? Tenen el cant tan trist! Es que enyoren una bona marona com vós, o es senten tristos de no tenir les estrelles en mig de l'herba.

Veureu, veureu el que m'ha succeït.

Ve't aquí que caminava amb el cor tot poruc, quan, en arribar al recó de l'Arc, m'han enronadat uns petits follets. I, tot saltant, saltant, movien una fressa finíssima, com un vent suau.

El més vell de tots, amb una barba més blanca que el salt d'aigua del mas Guitart, m'ha tocat amb una vareta, i amb una veu que semblava un sospir m'ha dit:

— Petit minyó: vols venir amb nosaltres? Menjaràs les menges més exquisides. Perdiu amb cols, pollastres daurats, peix d'argent, fruita regalimant mel. I de llinadures, demana! Coques ensucrades, turróns dels fins i carmetlos que no fan cucs, per més que en mengis.

»De jocs, una meravella! Volem amb les papallones, i ens fan de llit els calzes de les flors més oloroses. Cavalquem damunt les falsies i les orenetes, amb raigs de sol per brides. I a la nit pugem fins als estels, país dels rossinyols, que aquí al bosc s'enyoren.»

La temptació anava a vèncer-me, quan va pessigollear-me el cor el teu record dolcíssim.

I així vaig fer de resposta:

— Petit follet. En el món no hi ha menja exquisida si no l'ha fet la mare. I les llinadures més dolces són les seves besades, que després que ella em besa, trobo la mel amarga.

»I tu no saps, petit follet, quin joc més deliciós el de saltar damunt la seva falda, omplint-li la cara de besades, mentre ella, riu que riu, va fent-me pessigolles!

»I a la nit ella canta millor que un rossinyol. I quan em dóna la bona nit, els ulls li brillen molt més que no una estrella.»

No m'abraceu tan fort, mare, que gairebé em feu mal. I escolteu: els petits follets no en deuen tenir de mare, oi?

LUÍS VANCELLS UBACH

CONCURS D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

LA «Joventut Nacionalista» d'Arenys de Mar ha organitzat un Concurs de treballs sobre la història de la nostra pàtria, al qual poden optar tots els nois i noies de Catalunya fins a l'edat de divuit anys.

Heu's aquí el temes objecte del Concurs:

Els primers Comtes de Barcelona fins a Berenguer IV «el Sant»; unió de Catalunya amb Aragó. — Premi de l'Illm. Ajuntament.

Fets cabdals del regnat de Pere I «el Catòlic» (II d'Aragó). — Premi del Sr. Baró de Güell.

Fets cabdals del regnat de Jaume I «el Conqueridor». — Premi ofert pel Dr. Carreras Artau.

Fets cabdals del regnat de Pere II «el Gran» (III d'Aragó). — Premi ofert per «Un català».

Les Vespres Sicilianes; llurs causes i conseqüències per a Catalunya. — Premi de «Nostra Parla».

Expedició de catalans i aragonesos a l'Orient. — Premi de la «Joventut Nacionalista».

Fets cabdals del regnat de Pere III «el del Panyalet» (IV d'Aragó). — Premi ofert pels «Pomells de Joventut» d'aquella vila.

El compromís de Casp. — Premi del «Centre Regionalista».

Catalunya i el Príncep Carles de Viana. — Premi de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana».

Els Reis Catòlics; unió de Catalunya i Aragó amb Castella. — Premi ofert pel P. Jacinto, de Barcelona, Guardià del Convent de Caputxins.

Esdeveniments polítics i guerrers de Catalunya durant el regnat de Felip IV. — Premi ofert per la Comissió Local delegada de la «Protectora».

La guerra de Successió; Felip V i les llibertats de Catalunya. — Premi ofert per un grup d'aimants de la nostra història.

Seran admesos al Concurs els treballs que es rebin fins al 27 d'agost inclusiu. El repartiment de premis tindrà lloc el 9 de setembre, previ anunci públic del veredict.

El Jurat concedirà accèssits a cada premi, si ho creu necessari.

Formen el Jurat qualificador: President, Dr. Tomàs Carreras Artau (Catedràtic de la Universitat de Barcelona); Vocals: Xavier de Prats; Frederic Quintana; Carles Xena; Mn. Josep Palomer; Francesc X. Miró; Secretari, Josep d'Hita.

CANÇONER DE LA MAINADA

EL BALL DE LA CIVADA

(SARDANA CURTA; POPULAR)

*El ball de la civada
jo us el cantaré.*

Mentre { *la'n sembrava
la'n segava
la'n batia
garbellava*
feia així, feia així.

*Me'n dava un cop al pit
i me'n girava.*

*Treballem, treballem,
que la civada guanyariem.
Treballem, treballem,
que la civada guanyarem.*

Veu's aquí una típica sardana curta, d'aquelles que prepararen el camí de les nostres sardanes actuals sobre un bell tema popular. La sentirem cantar en un hostal de Brunyola, petit poblet de la comarca de La Selva.

Es una veritable cançó amb gestos o un joc de mainada.

Els balladors es donen les mans i puntegen la sardana. En dir *feia així*, fan els gestos de sembrar, segar, batre, garbe-

llar, etc., segons la passada. Al vers següent es donen un cop al pit amb la mà tancada i fan un giravolt.

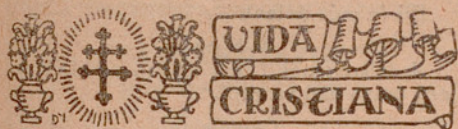
Els quatre darrers versos els canten, aturats, d'esquena al centre i movent els braços cap a la dreta i cap a l'esquerra; al darrer compàs fan un altre giravolt, quedant com en començar, per poder reprendre la cançó. Proveu d'aprendre'l i canteu-lo i balleu-lo *El Ball de la Civada*. Veureu quines belles estones hi passareu!

L'HOMME DE LES CANÇONS

EL BALL DE LA CIVADA

Temps de Sardana

El ball de la ci - va da jo us el
can - ta - ré. El - ré. Men - tre la'n sem
bra - va fe - ia ai - xí fei - a ai - xí me'n
da - va un cop al pit i men gi - ra
va Tre - ba - llem, tre - ba - llem que la ci -
va - da gua - nya - ri - em Tre - ba - llem tre - ba -
llem que la ci - va - da gua - nya - rem.

EL SENYAL DE LA CREU

La creu havia estat un signe d'ignomínia. Els qui eren condemnats a aquest afrós suplici d'ésser penjats en creu, eren blasmatats per tot el poble i el llur nom quedava odiós en la posteritat.

Aquest odi envers la creu s'és trasmutat en un fervent amor. La Creu és estimada i venerada arreu del món d'ençà que en ella va morir el Fill de Déu per salvar la humanitat. La Creu és, doncs, l'arbre de vida, és l'instrument de la redempció, és l'estandart del nostre Rei i el senyal de la victòria que Ell assolí contra l'infern, alliberant-nos de la seva tirania i donant-nos la llibertat de fills de Déu.

Es per tots aquests títols que la Creu és estimada i honorada i ella és el senyal, el distintiu més preat dels cristians, dels qui

es diuen i són deixebles i seguidors del Crist Redemptor.

I és per això que tots els cristians, quan som iniciats a la vida de la gràcia pel Baptisme, el sacerdot repeteix moltes vegades damunt el nostre cap el senyal de la Creu, i en la recepció dels demés Sagraments pels quals se'ns és donada nova regor d'aquesta vida divina, sempre el senyal de la Creu acompanya les paraules del sacerdot que administra el Sagrament. I als cristians se'ns diu ja en la nostra infantesa que cal repetir el senyal de la Creu; i les mares ensenyen de senyar-se als fillets ja en la llur més tendra edat.

Tots n'hem après de petits de fer el senyal de la Creu i tots sabem que l'hem de fer quan ens llevem i quan sortim de casa per tal que la benedicció de Déu ens acompanyi, i quan entrem a l'església per purificar-nos de les impureses del món i devenir més dignes de permanèixer a la casa de Déu; també sabem que cal senyar-nos en començar una obra bona, en començar el treball i sobretot en començar l'oració. El senyal de la Creu ens ha d'acompanyar en tot moment i sé que tots vosaltres el

repetiu sovint. Però cal vigilar per tal que, essent una cosa tan repetida, no esdevingui una cosa rutinària i feta d'esma. He vist infants i també persones grans que, quan se senyen, no sembla pas que facin una cosa tan seriosa i tan digna com el senyal de la Creu, sinó que sembla més aviat que facin algun signe cabalístic que no té res que veure amb el senyal gloriós de la Redempció. I aquest estrany signe cabalístic certament no pot ésser gens agradable a Déu ni profitós per qui el fa.

Vosaltres, doncs, infants amics meus, quan us senyeu, tingueu cura de fer-ho seriosament, amb un pregon respecte. Penseu que la Creu amb la qual signeu el vostre front, els vostres llavis i el vostre pit és la benedicció que Déu us envia per tal que els vostres pensaments, les vostres paraules i les vostres obres no s'apartin mai dels camins lluminosos de l'honestetat i de la bondat. — PACIÀ.

EL MÉS SANT DE TOTS

QUADRET (*Acabament*)

MOSSÈN JOAN

No, home! T'escau estar aquí dalt, i aquí dalt et quedaràs. (*Entren amb tot el silenci de que són capaços, En Pere, Josep, Guillem, Maurici, Joaquim, Maria, Eulària i Rosa. En adonar-se d'En Cristòfol, resten bocabadats.*)

PERE

Mira on s'ha enfilat! Prou que t'arreglarem quan baixis.

JOAQUIM (*amb ira*)

Ja me les pagaràs totes!

MOSSÈN JOAN

Escolteu-me el que us vaig a dir, però sense que ningú obri boca. (*Pausa. Miga seriós.*) Aquest que veieu aquí dalt, el Cristòfol de cà l'Anec, és el noi més sant de tots els nois sants que hi han hagut al món.

JOAQUIM

Mentida!

ROSA

M'ha embullat la punta!

MARIA

M'ha estirat dels cabells, arrencant-me mitja cua!

MOSSÈN JOAN

Us he dit que no m'havíeu d'interrompre. Esteu mal fixats. Ara mateix ell m'acaba de dir que no li cal confessar-se perquè mai no fa cap mancament, ni el més lleu.

PERE

Mentider! Trapella! Ens ha pres totes les peres de l'hort!

GUILLEM

Ahir va fer caure la meua àvia!

MOSSÈN JOAN

I doncs, Cristòfol?

CRISTÒFOL (*més mort que viu*)

Perdoni'm! Ja l'hi explicaré tot!

JOAQUIM

Primer t'hem de fer una cara nova!

CRISTÒFOL

No hi tornaré mai més!

PERE

Masses n'has fetes. T'apedregarem aquí dalt!

CRISTÒFOL

Mossèn Joan, perdoni'm. Que no em peguin! No hi tornaré mai més! Deixi'm baixar!

MOSSÈN JOAN

Baixa. (*Apropa l'escala.*) Veiam si això et serveix d'escarment! Ja veus quan aviat es troba un mentider. (*Als nois, mentre en Cristòfol baixa, esglaiat.*) I vosaltres, com que qui més qui menys també teniu comptes per arranjar, guardeu-vos de tocar-li ni un fil de roba. Sentiu?

PERE

Ell és més dolent.

MAURICI

Nosaltres mai li hem fet cap mal i ell no ens deixa mai en repòs.

CRISTÒFOL

Ja seré bon minyó. (*Posant-se al darrera de Mossèn Joan.*) No m'apedregueu!

MOSSÈN JOAN

Apa, feu les paus. Signeu ben amics i el passat, passat és. Però, ai d'en Cristòfol si, com fins ara, tinc més queixes d'ell! Et pujo allà al nínxol i t'hi quedes per sempre, sense menjar res. Au, a fer una rodona i salteu força. (*Comença a cantar:*)

«La lluna, la pruna
vestida de dol:
son pare la crida
sa mare la vol.»

(*Tots els nens i nenes fan rodona i salten seguint la cançó.*)

TELÓ

VICTÒRIA DELCLÒS.

Sals naturals purgants

MEDIANA DE ARAGÓN

PURGANT-SE a temps s'eviten moltes enfermetats. Això s'aconsegueix tenint a casa una ampolla de **SALS naturals PURGANTS de MEDIANA DE ARAGÓN** que val 3 pessetes a totes les farmàcies.

EL prospecte indica la dosi per adults, senyores i nens, ja sigui com purgant, laxant o depuratiu.

SA composició de Sulfat de Sosa i Sulfat de Magnèsia naturals constitueixen la millor fórmula, evitant els basqueigs i còlics que produeixen certa mena de purgants salinosos.

Venda a l'engròs: Aragó, 228 - BARCELONA

CASA ARBIOL

Sastreteria, Camiseria i similars

Hospital, 91 - Sucursal: Clot, 43 - BARCELONA

Jocs d'infants

ELS trajes de la **CASA ARBIOL** són els únics confeccionats amb tota elegància i amb gèneres prou resistents perquè els nois que els porten puguin usar-los en tota mena de jocs

Puré Permanyer

INDICADÍSSIM
per les criatures

Es ven a tot arreu i en el dipòsit
PASSEIG COLOMB, 2
Telèfon 2826 A.

PER A ANUNCIAR

als periòdics servint-se de la

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

estalviareu temps, molèsties i diner

Rambla de les Flors, 16, baixos
Telèfon 4863 A.

Obra nova - Acaba de sortir

V. COMA SOLEY

(Víctor d'Amoc)

LES NOIES DE MODA

Novel·la per a joves

Preu: 3 pessetes

Es troba de venda a totes les bones llibreries i en la impremta de
LA MAINADA, Vich, 16

Dipòsit: Llibreria Verdaguer
Rambla del Mig, 5 - Barcelona

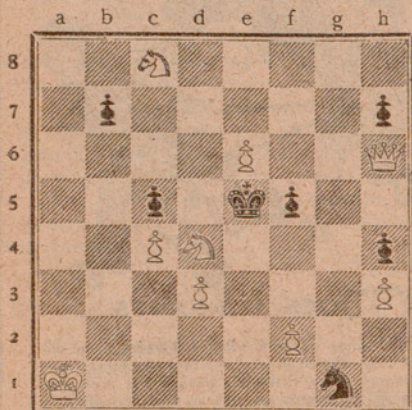
Agraïrem que en dirigir-se als anunciants s'esmenti **LA MAINADA**

SECCIÓ D'ESCACS. — Segon Concurs
de Problemes d'Escacs. Any 1918

R O M B O, per W. FONTS

Problema n.º 71. — AGUSTÍ GÓMEZ

BLANQUES

Les Blanques juguen i donen mat en dues jugades

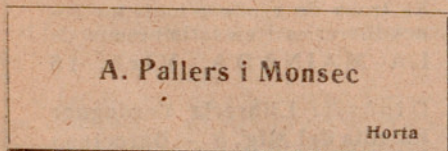
Solució al problema del número anterior: f6-c6-a8

ENDEVINALLES

COPA NUMERICA, per JOSEP R. SABATÉ

1	2	3	4	5	6	Nom de dona
3	6	3	5	1	4	Ofici
1	2	3	6			Flor
	1	4				Nota musical
	2	1				Metall
	5	4				Planta medicinal
	2	3				Bèstia
1	6	5	6			

T A R G E T A, per E. GAVALDÀ

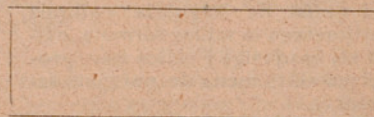

Combinar degudament aquestes lletres de manera que formin el nom de tres carrers de Barcelona.

Substituir els punts per lletres, de manera que vertical i horitzontalment es llegeixi: consonant, pronom possessiu, nom de dona, part del cos, vocal.

Endevinalla extraordinària, amb premi

Núm. 10

T

(NOTA. — Les solucions a aquesta endevinalla, han de dirigir-se precisament a la casa Arbiol, Hospital, 91, Sastreria. Entre els endevinaires, aquella casa sortejarà llibres de la Biblioteca de LA MAINADA).

Solucions a les endevinalles del número anterior

Al logogrif numèric: Puigcerdà. — A la targeta: L'ànima morta. — A l'endevinalla extraordinària: Camilla.

Correspondència de LA MAINADA

Durant la setmana hem rebut molts originals de col·laboradors, feta la tria dels quals seran aprofitats els de J. Milà, 6 Q i C.º, F. P. C., M. Oliver i Bernadell, J. Casafont (Lleida): Cap altra condició més que el treball estigui bé. Som a les seves ordres.

J. Vilanova (Reus): ¿Vol dir-nos a què van destinades les 750 pessetes que de vostè hem rebudes?

Mercé Virgili: ¿Com vols que et contesti, si no sé com són?

E. Bragado: Us agriríem que passéssiu a veure'ns un moment que tingueu.

EL SECRETARI

Els eixerits endevinaires

Han encertat totes les endevinalles publicades en el número 111, els eixerits mainadistes: Rogelí Sánchez; D. Freixinet; Conxita Freixinet; M.ª Angela Freixinet; Pepeta, Maria i Elma Prió; Madrona Batlle; Felicità Plana; 6 Q i C.º; Jordi Poma; Ricard Morera; Eulària i Glòria de Puig.

N'ha endevinat solament algunes: Joventut; Lluís J. M.ª Montserrat Ponsolè; Joanneta Ponsolè Godó; i Josep M.ª, Guillem i Montserrat Formiguera.

Tipografia Catalana - Vich, 16 - Tel. 1471 G.